

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2022/23:SfU4

Utgiftsområde 8 Migration

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration, som uppgår till ca 16 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om bemyndigande om ekonomiska åtaganden.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:1 inom utgiftsområde 8 Migration.

Sju yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 8	6
Statens budget inom utgiftsområde 8	8
Särskilda yttranden	14
1. Statens budget inom utgiftsområde 8 (S).....	14
2. Statens budget inom utgiftsområde 8 (V)	15
3. Statens budget inom utgiftsområde 8 (C)	16
4. Statens budget inom utgiftsområde 8 (MP)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Propositionen	19
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 8

a) Anslagen för 2023

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 8 punkt 1 och avslår motionerna

2022/23:1230 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 3 och 23,

2022/23:1237 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2022/23:2056 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 1 och 10,

2022/23:2099 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) och

2022/23:2213 av Jonny Cato m.fl. (C).

b) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 840 000 000 kronor inom tidsperioden 2024–2027.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 8 punkt 2.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 13 december 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S)*, Sanne Lennström (S)*, Kalle Olsson (S)*, Åsa Eriksson (S)*, Ola Möller (S)*, Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Annika Hirvonen (MP)*, Mauricio Rojas (L), Daniel Persson (SD), Caroline Högström (M), Jonny Cato (C)* och Tony Haddou (V)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2022/23:1 i de delar som gäller utgiftsområde 8 Migration och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2022/23. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2023 samt de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom den utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2023 som regeringen föreslagit (bet. 2022/23:FiU1). Regeringen har föreslagit att utgiftsramen ska bestämmas till 16 019 745 000 kronor (prop. 2022/23:1). Riksdagen väntas den 13 december 2022, efter att detta betänkande justerats, fatta beslut med anledning av finansutskottets förslag. Socialförsäkringsutskottets ställningstagande i detta betänkande till hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen bygger på förutsättningen att riksdagen fastställer ramen för utgiftsområde 8 i enlighet med finansutskottets förslag.

Under beredningen av ärendet har Migrationsverkets generaldirektör Mikael Ribbenvik informerat utskottet om myndighetens arbete.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har

beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333-335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 8 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 8. I detta avsnitt behandlas även regeringens förslag till bemyndigande.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 8

Propositionen

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte ska budgetpropositionen överlämnas till riksdagen inom tre veckor efter det att en ny regering har tillträtt. Det har inte varit möjligt för regeringen att föreslå nya mål för utgiftsområden eller ge den redovisning av resultat som enligt budgetlagen ska ingå i budgetpropositionen ett innehåll som fullt ut återspeglar regeringens politik.

Målet delas upp i fyra delar för att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som

- värnar asylrätten
- inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser och främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring
- tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter
- fördjupar det europeiska och internationella samarbetet (prop. 2009/10:1 utg.omr. 8, bet. 2009/10:SfU2, rskr. 2009/10:132).

Det finns ett antal centrala resultatindikatorer för bedömning av del 1 om att värna asylrätten och del 2 om att inom ramen för den reglerade invandringen underlätta rörlighet över gränser och främja en behovsstyrd arbetskraftsinvandring.

Regeringen anger att det inte finns några indikatorer som mäter hur migrationspolitiken har tillvaratagit och beaktat migrationens utvecklingseffekter eller fördjupat det europeiska och internationella samarbetet. Regeringen gör därför en kvalitativ bedömning av måluppfyllelsen inom dessa områden.

Redovisningen av resultaten avser 2021 och omfattar därför inte enligt regeringen den utveckling som skett under 2022, inklusive mottagandet av personer som har flytt till Sverige från kriget i Ukraina.

Av propositionen framgår att covid-19-pandemin och de åtgärder som vidtogs för att förhindra smittspridningen fortsatte att påverka såväl Migrationsverkets som migrationsdomstolarnas verksamhet under delar av 2021. Reserestriktioner bidrog till att antalet asylsökande var ännu lägre än 2020 och bidrog också till att försvåra återvändandearbetet. Antalet som återvände självmant minskade 2021 jämfört med 2020 och antalet tillgängliga förvaringsplatser var fortfarande begränsade av åtgärder för att minska smittspridningen. Inom vissa områden återgick verksamheten dock gradvis under året till ett mer normalt läge. Exempelvis ökade antalet arbetsmarknadsärenden och studerandären den till de nivåer som rådde före pandemin. Under hösten präglades Migrationsverkets verksamhet också av att myndigheten medverkade i evakueringsinsatsen efter talibanernas maktövertagande i Afghanistan. Mottagandet från

Afghanistan stod för en absolut majoritet av dem som vidarebosattes under hösten.

Migrationsverkets resultat utvecklades i både positiv och negativ riktning under 2021. Positivt var att myndigheten i princip uppnådde den författningsstyrda handläggningstiden inom förstagångsärenden inom asyl. Färre äldre asylärenden bidrog till kortare handläggningstider, vilket i sin tur ledde till kortare vistelsetider i mottagningssystemet. Generellt präglades dock Migrationsverkets prövningsverksamhet av underbemanning inom flera områden till följd av försenade rekryteringar, vilket resulterade i ett överskott inom förvaltningsanslaget. Underbemanningen ledde bl.a. till att myndigheten prioriterade förstagångsärenden inom asyl framför förlängningsärenden där resultaten försämrades. Underbemanningen påverkade även prövningen av tillståndsärenden och det var en bidragande orsak till längre handläggningstider inom framför allt anknytningsärenden och förlängningsansökningar för arbetstillstånd och studier. De längre handläggningstiderna för arbetstillstånd har också enligt regeringen haft en negativ inverkan på Sveriges attraktionskraft inte minst när det gäller högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Migrationsverket har till följd av underbemanningen också reviderat sin prognos för när myndigheten kommer att nå de författningsstyrda handläggningstiderna för olika ärendeslag. Tidigare antog Migrationsverket att dessa författningsstyrda handläggningstider skulle uppnås inom alla ärendeslag 2023, men nu antas Migrationsverket uppfylla kraven först 2024.

Vid migrationsdomstolarna ökade den genomsnittliga handläggningstiden för asylmål trots färre inkomna mål.

Vad gäller den rättsliga kvaliteten ger den nuvarande indikatorn ingen vägledning i fråga om kvaliteten i asylprövningen i ärenden där uppehållstillstånd beviljas. Riksrevisionen riktade under 2021 kritik mot Migrationsverkets handläggning av anknytningsärenden. De påtalade även brister i fråga om hur Migrationsverket kommer fram till att den rättsliga kvaliteten är hög i anknytningsärenden och i andra delar av verksamheten.

Utifrån resultaten gör regeringen bedömningen att den tidigare migrationspolitiken inte har varit framgångsrik och att det finns stora utmaningar att ta itu med. För att uppnå en långsiktigt hållbar och ansvarsfull migrationspolitik finns fortsatt stora behov av att minska migrationen till Sverige. För att Sverige ska vara ett attraktivt land för högkvalificerad arbetskraft och kompetens behöver också handläggningstiderna i migrationsärenden förkortas. Vidare anger regeringen att återvändandet av människor som fått avslag på sin asylansökan måste öka för att målet om en långsiktigt hållbar migrationspolitik ska kunna nås.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet kring den ekonomiska styrningen

fortsätter. Resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som har uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Det ska således vara möjligt att följa kopplingen mellan mål, genomförda insatser, resultat och regeringens budgetförslag.

Utskottet anser i likhet med regeringen att den nuvarande indikatorn för rättslig kvalitet i form av ändringsfrekvens i migrationsdomstol inte ger någon vägledning när det gäller ärenden där uppehållstillstånd beviljas. Utskottet ser dock positivt på redovisningen av den nya centrala resultatindikatorn om antalet asylsökande som deltar i samhällsintroduktion samt den nya tabellen om inskrivna i mottagningssystemet.

Även om vistelsetiden för personer som fått avslag på sin asylansökan minskade på grund av kortare handläggningstider under 2021 ser utskottet med oro på utvecklingen generellt. Migrationsverket anger att de författningsstyrda handläggningstiderna kommer att nås för de olika ärendeslagen först 2024. Utskottet utgår från att regeringen noga följer utvecklingen och vid behov vidtar åtgärder.

Avslutningsvis vill utskottet återigen påpeka att det skulle öka förståelsen om regeringen i avsnittet om regeringens budgetförslag på ett mer specificerat sätt redovisar beslutade, föreslagna och aviserade reformer som anges påverka anslagen för 2023.

Statens budget inom utgiftsområde 8

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt regeringens förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen har begärt. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 8 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Anslaget 1:1 Migrationsverket

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Migrationsverket bestäms till 4 718 546 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för Migrationsverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för förvarslokaler samt resor som möjliggör för asylsökande och övriga kategorier som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. att delta i tidiga insatser.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 535 miljoner kronor 2023 med anledning av situationen i Ukraina. Regeringen anger att det kraftigt ökade antalet skyddsökande till följd av kriget i Ukraina innebär att Migrationsverket behöver tillföras medel för att kunna hantera den höga belastningen framför allt inom verksamheterna för prövning och mottagande, inklusive prövningen av tillståndsärenden som t.ex. arbetsmarknadsärenden. Eftersom Migrationsverket kan behålla en högre personalstyrka kommande år bedöms tillskottet bidra till att underlätta arbetssituationen för Migrationsverkets personal och korta handläggningstiderna.

Anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Regeringen föreslår att anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader bestäms till 9 060 000 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för boende och stöd till asylsökande och övriga kategorier som omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och för statsbidrag till kommuner och regioner. Regeringen föreslår att anslaget ökas med ca 5 180 miljoner kronor på grund av ökade volymer skyddsbehövande från Ukraina i förhållande till anvisade medel för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 8).

Anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Regeringen föreslår att anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder bestäms till 143 013 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för migrationspolitiska projekt och analyser, statsbidrag till internationella organisationer inom migrationsområdet, statsbidrag till Svenska Röda Korset för efterforskning och familjeåterörening under fredstid, förberedelser för återvandring eller tillfälligt återvändande för deltagande i återuppbyggnad och utveckling av ursprungslandet, återvandningsprojekt och bidrag i samband med återvandring samt anhörigresor. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 20 miljoner kronor 2023 för insatser för att möjliggöra för personer att återvända och återvända till sina hemländer.

Anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Regeringen föreslår att anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål bestäms till 779 576 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens förvaltningsutgifter för prövning av utlännings- och medborgarskapsmål, utgifter för Högsta förvaltningsdomstolens handläggning av resningsansökningar av utlännings- och medborgarskapsmål samt Domstolsverkets förvaltningsutgifter för de aktuella domstolarnas verksamhet med utlännings- och medborgarskapsmål. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 38 miljoner kronor 2023, eftersom migrationsdomstolarna har haft långa handläggningstider sedan flyktingkrisen 2015 och antalet nya migrationsmål väntas öka under kommande år till följd av att fler personer från Ukraina väntas söka asyl när deras tillfälliga skydd upphör.

Anslaget 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Regeringen föreslår att anslaget 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål bestäms till 200 800 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens direkta utgifter för nämndemän, sakkunniga och vitnen i utlännings- och medborgarskapsmål, utgifter för ersättning till offentligt biträde och tredje man enligt 4 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde i mål enligt utlänningslagen (2005:716), utgifter för ersättning till tolkar enligt 52 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) och ersättning till part och parts ställföreträdare enligt 15 § förvaltningsprocesslagen i mål enligt utlänningslagen och lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap. I kostnaderna för tolkar får även kostnader för tolkförmedlings administrativa avgifter ingå.

Anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Regeringen föreslår att anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden bestäms till 291 158 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för offentligt biträde och tolk i ärenden enligt utlänningslagen eller enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlännningar. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 26 miljoner kronor 2023 för att förbättra tillgången till offentliga biträden.

Anslaget 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Regeringen föreslår att anslaget 1:7 Utresor för avvisade och utvisade bestäms till 326 202 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för resor ut ur landet och andra åtgärder för utlännningar som avvisats eller utvisats med stöd av utlänningslagen eller lagen om särskild kontroll av vissa utlännningar. Anslaget får vidare användas för kostnader för resor ut ur Sverige för de asylsökande som återkallat sin ansökan, samt för kostnader för Migrationsverkets personal vid övervakning av tvångsvisa resor.

Anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Regeringen föreslår att anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar bestäms till 500 450 000 kronor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för projekt som beviljas medel inom ramen för Europeiska flyktingfonden III, Europeiska återvändandefonden och Asylmigrations- och integrationsfonden, motsvarande EU:s finansiering av dessa program. Vidare får anslaget användas för statlig medfinansiering för projekt inom dessa fonders områden och administration av fonderna.

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2056 yrkande 1 föreslår Anders Ygeman m.fl. (S) att riksdagen anvisar 20 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 8. I yrkande 10 avvisar motionärerna regeringens föreslagna utgiftsökning med 20 miljoner kronor för att öka återvändande och återvandring, eftersom detta skulle vara en ineffektiv åtgärd.

I partimotion 2022/23:1237 föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att riksdagen anvisar 140 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 8. Motionärerna föreslår en ökning av anslaget 1:1 Migrationsverket med 40 miljoner kronor för en amnesti genom vilken ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år beviljas permanent uppehållstillstånd. Av samma skäl minskas anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader med 290 miljoner kronor. Samtidigt tillförs anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader 440 miljoner kronor med anledning av förslag om höjd dagersättning. Sammantaget föreslår motionärerna att anslaget 1:2 ökas med 150 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder föreslås minskas med 20 miljoner kronor. Motionärerna avvisar regeringens förslag om insatser för att öka återvändandet och återvandringen. Anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden kan minskas med 30 miljoner kronor, eftersom amnestin innebär minskade kostnader för rättsliga prövningar. Förslag om en amnesti finns även i kommittémotion 2022/23:1230 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 3 om en amnesti för unga. I yrkande 23 finns också ett förslag om att höja dagersättningen till nivån på riksnormen i försörjningsstödet.

I kommittémotion 2022/23:2213 föreslår Jonny Cato m.fl. (C) att riksdagen anvisar 41 574 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 8. Med anledning av att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Migrationsverket minskas med ca 18,5 miljoner kronor och att anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål minskas med ca 3,1 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder minskas med 20 miljoner kronor för att finansiera andra prioriterade reformer. Regeringens förslag till ettårig förstärkning för ökat återvändande avvisas.

I kommittémotion 2022/23:2099 föreslår Annika Hirvonen m.fl. (MP) att riksdagen anvisar 388 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 8. Motionärerna anvisar 100 miljoner kronor mer än regeringen till anslaget 1:1 Migrationsverket för att korta handläggningstiderna. När det gäller anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader anvisar motionärerna 288 miljoner kronor mer än regeringen för att höja dagersättningen.

Utskottets ställningstagande

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom den ram för utgiftsområde 8 Migration för 2023 som regeringen föreslår (bet. 2022/23:FiU1). Regeringen föreslår att utgiftsramen ska bestämmas till

16 019 745 000 kronor (prop. 2022/23:1). Socialförsäkringsutskottets ställningstagande till hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen bygger på förutsättningen att riksdagen fastställer ramen för utgiftsområde 8 i enlighet med finansutskottets förslag.

Det senaste året har i stor utsträckning präglats av Rysslands invasion av Ukraina. Kriget har drivit miljontals på flykt och föranlett den största flyktingkrisen i Europa sedan andra världskriget. Europeiska rådet beslutade den 4 mars 2022 att aktivera det s.k. massflyktsdirektivet (2001/55/EG) som innebär att personer på flykt från Ukraina ges tillfälligt skydd. Enligt statistik från Migrationsverkets webbplats har myndigheten t.o.m. november 2022 tagit emot ca 49 000 ansökningar från skyddsökande från Ukraina. Under samma period har Migrationsverket fått in ca 15 400 asylansökningar som inte rör massflyktsdirektivet (samtliga länder). Det är svårt att bedöma hur kriget kommer att utvecklas, vilket är avgörande för hur flyktingsituationen i Europa och Sverige påverkas och för hur länge massflyktsdirektivet kommer att vara aktiverat. Detta har i sin tur betydelse för omfattningen av Migrationsverkets prövnings- och mottagningsverksamhet. Utskottet delar regeringens bedömning att medel måste tillföras för att hantera en hög belastning inom verksamheterna för prövning och mottagande med anledning av ett kraftigt ökat antal skyddsökande till följd av kriget i Ukraina. Tillskottet bidrar till att korta handläggningstiderna och att äldre ärenden kan arbetas av och författningsstyrda handläggningstider uppnås under prognosperioden. Även domstolsprövningen och anslaget för offentligt biträde bör tillföras medel.

Vidare anser utskottet att en viktig del i en långsiktigt hållbar migrationspolitik är att de som fått avslag på sin asylansökan lämnar Sverige. För att möjliggöra för personer att återvända och återvändra till sina hemländer tillförs medel.

Mot bakgrund av en omfattande invandring till Sverige under en längre tid och betydande utmaningar med integrationen behöver förtroendet för den reglerade invandringen återupprättas. Det kräver en ansvarsfull, stram och långsiktigt hållbar migrationspolitik. Asylrätten ska upprätthållas, men utgångspunkten ska samtidigt vara att skydd för den som flyr en konflikt eller kris ska erbjudas tillfälligt och för den som flyr från Sveriges närområde. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen aviserar att snarast möjligt återkomma med förslag till reviderat mål och delmål inom utgiftsområde 8 Migration.

Med det anförda tillstyrker utskottet budgetpropositionens förslag till anslagsfördelning för 2023 och avstyrker motioner med en annan anslagsfördelning.

Utskottet tillstyrker därmed proposition 2022/23:1 utgiftsområde 8 punkt 1 och avstyrker motionerna 2022/23:2056 (S) yrkandena 1 och 10, 2022/23:1230 (V) yrkandena 3 och 23, 2022/23:1237 (V), 2022/23:2213 (C) och 2022/23:2099 (MP).

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag om bemyndigande om ekonomiskt åtagande. Utskottet tillstyrker därför proposition 2022/23:1 utgiftsområde 8 punkt 2.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 8 (S)

Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Kalle Olsson (S), Åsa Eriksson (S) och Ola Möller (S) anför:

Vi lever i en orolig tid. Rysslands hänsynslösa krig i Ukraina har stöpt om det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde, samtidigt som Putins energikrig prövar både ekonomin och sammanhållningen i Europas länder. I Sverige pressas hushåll och företag både av hög inflation och ökande räntor. Reallönerna urholkas och den ekonomiska verkligheten tränger sig in i människors vardag. Därtill står Sverige inför en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet. Det svåra ekonomiska läget sätter ljuset på behovet av ett tryggt samhälle, där välfärden levererar i hela Sverige och där vi möter tuffa tider tillsammans. Dessvärre möter inte regeringens budgetproposition för år 2023 den situation Sverige står inför. Budgetpropositionens förslag visar tydligt att Sverigedemokraterna och regeringspartierna saknar verklighetsförankrade lösningar på samhällsproblemen. Nu krävs en ansvarsfull politik som sätter välfärden och kampen mot samhällsproblemen främst, och som rustar Sverige och svenska folket för att möta tuffare ekonomiska tider. Vi måste stoppa våldet och bryta nyrekryteringen till den grova organiserade brottsligheten. Vi behöver ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden och säkra välfärdens finansiering så att det inte är barnen i skolan, patienterna i vården och de äldre i äldreomsorgen som får betala priset för lågkonjunkturen. Vi behöver öka takten i klimatomställningen och bygga ett hållbart samhälle, samtidigt som vi skapar gröna jobb i hela Sverige. Socialdemokraterna har lagt fram en budgetmotion som det går att lita på – med rejäla investeringar för att skydda välfärden, hushållens ekonomi och för att öka tryggheten i hela Sverige.

Eftersom finansutskottet i betänkande 2022/23:FiU1 har föreslagit att riksdagen ska ge budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 8. Socialdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Socialdemokraternas förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2074. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av våra reservationer om dels riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, dels rambeslutet.

Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 8 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2056. Vi avvisar regeringens förslag om förstärkning av anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder för att öka återvändandet och återvandringen.

Sammantaget anvisar vi 20 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 8 för 2023.

2. Statens budget inom utgiftsområde 8 (V)

Tony Haddou (V) anför:

Sverigedemokraternas och regeringens budgetproposition präglas av en passivitet inför såväl stora strukturella samhällsproblem som effekterna av den pågående kostnadskrisen. Vänsterpartiet presenterar i sin budgetmotion en helt annan inriktning. Den ekonomiska politiken ska inriktas mot full sysselsättning och ekonomisk jämlikhet. Bördorna för de snabba prishöjningarna måste fördelas rättvist, med särskild hänsyn till de hushåll som har små marginaler. Samtidigt måste klimatomställningsarbetet accelereras betydligt för att vi ska nå våra klimatmål. Valfärdssektorn har under lång tid varit underfinansierad. Samhället behöver förnya sitt åtagande att säkerställa en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor för de som söker sig till förskolan, sjukvården, skolan och äldreomsorgen och för de som redan arbetar där. För Vänsterpartiet är det vidare en självklarhet att resurserna som är avsatta för att finansiera den gemensamma välfärden ska gå till utbildning, vård och omsorg och inte till kommersiella bolag som har etablerat sig i sektorn. I vårt samlade budgetförslag prioriterar vi att anvisa betydande resurser till välfärdssatsningar via generella statsbidrag. Tillsammans med våra satsningar på klimatområdet påverkar detta i praktiken direkt eller indirekt alla utgiftsområden.

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen ska besluta att de samlade utgifterna för utgiftsområde 8 inte får överstiga 16 019 745 000 kronor 2023 (bet. 2022/23:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivå kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 8.

Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:1299. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av våra reservationer om dels riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, dels rambeslutet.

Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 8 läggs fram i partimotion 2022/23:1237. Vänsterpartiet anser att ensamkommande barn och unga som har varit i Sverige i över ett år ska beviljas permanent uppehållstillstånd genom en amnesti. Anslaget för Migrationsverket höjs därför. Anslaget för ersättningar och bostadskostnader kan dock minskas på grund av amnestin. Även kostnaderna för offentligt biträde i utlänningsärenden minskas av den anledningen. Vidare föreslår vi en höjd dagersättning till asylsökande i nivå med riksnormen för försörjningsstödet, eftersom dagersättningen inte har höjts sedan 1994. Vi avvisar också regeringens förslag om insatser för att öka återvändande och återvandring.

Sammantaget anvisar vi 140 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 8 för 2023.

3. Statens budget inom utgiftsområde 8 (C)

Jonny Cato (C) anför:

Sverige står inför svåra ekonomiska tider. Priser, räntor och arbetslösheten stiger. Allt fler har inte råd att betala räkningar och tanka bilen. Samtidigt fortsätter världens utsläpp att öka. I detta allvarliga läge krävs att politiken fokuserar på det som är viktigt på riktigt – på att fler ska kunna få eller behålla ett jobb samt att klara klimatomställningen och ge människor i hela landet möjlighet att klara hushållsekonomin.

Centerpartiet kan konstatera att regeringen inte förmår att möta dessa utmaningar. Löften om att sänka priset på diesel vid pump med 5–10 kronor förbyttes i ett förslag om sänkta kostnader med drygt 40 öre. Det utlovade högkostnadsskyddet för höga elpriser lyser fortsatt med sin frånvaro. Över en natt avskaffades klimatbonusen för bilar, och klimatutsläppen förväntas stiga med den nya politiken. Trots löften om att regeringen avser att driva en liberal och borgerlig politik föreslås nu att skatterna på jobb och företag höjs för att finansiera höjda ersättningar i arbetslöshetsförsäkringen.

I vår budgetmotion presenterar vi ett grönt och liberalt alternativ. Det är ett alternativ för fler jobb, minskade utsläpp och förstärkta möjligheter att bo och arbeta i hela Sverige. I budgetmotionen presenteras förslag för ökat jobbskapande genom sänkta kostnader för att anställa, minskat regelkrångel och värnandet av arbetslinjen. Klimatpolitiken förstärks med återinförd klimatbonus, ökade incitament för energieffektivisering och bättre villkor för produktion av klimatsmart el. I motionen beskrivs även konkreta lösningar på landsbygdens problem, där kostnaden för drivmedel sänks med 3 kronor per liter för boende på landsbygden, reseavdraget görs landsbygdsfokuserat och svensk livsmedelsförsörjning tryggas.

Eftersom finansutskottet i betänkande 2022/23:FiU1 har föreslagit att riksdagen ska ge budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstå jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 8. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2180. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av våra reservationer om dels riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, dels rambeslutet.

Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 8 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2213. Centerpartiet anser att regeringens förslag till förstärkning av anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder för insatser för att möjliggöra för personer att återvända och återvändra till sina hemländer ska avvisas. Därutöver föreslår vi en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket medför en minskning av anslagen 1:1 Migrationsverket och 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål.

Sammantaget anvisar vi 41 574 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 8 för 2023.

4. Statens budget inom utgiftsområde 8 (MP)

Annika Hirvonen (MP) anför:

Sverige präglas av höga energipriser, inflation, klimatkris och en kraftig förlust av biologisk mångfald, vilket skapar stora parallella utmaningar. Samtidigt pågår ett krig i Europa, svältkatastrofer och extrem fattigdom runt om i världen. Miljöpartiets budget för 2023 visar att det går att tänka nytt. Vi kan nå våra klimatmål trots tuffa ekonomiska tider och en osäker omvärld, samtidigt som vi ökar jämlikheten, stärker jämställdheten och tar tag i våra stora välfärdsutmaningar. Vi vill bygga ett nytt grönt folkhem. Regeringens politik och budgetproposition går tyvärr i helt motsatt riktning. Över en tredjedel av reformutrymmet läggs på ökade fossila subventioner, med ökade utsläpp som följd. De stärker inte välfärden utan utarmar centrala verksamheter för utbildning och vård.

Miljöpartiets budgetmotion innehåller en historiskt stor klimatsatsning på 100 miljarder kronor per år i tio år. Paketet innehåller pengar till industrins och hela samhällets omställning, en utbyggnad av den förnybara energin och kraftiga satsningar på energieffektivisering och klimatanpassning. För att alla ska kunna vara med i omställningen till en fossilfri fordonsflotta föreslår vi ett träffsäkert reseavdrag, en leasingcheck, bibehållen klimatbonus för elbilar och höjd skatt på bensin- och dieselbilar. Vi lägger fram en kraftig förstärkning av miljöarbetet för att stoppa överfisket, bevara levande sjöar och hav, återväta fler våtmarker och skapa bättre system för att bevara värdefull natur.

Människor måste också ha ekonomiskt stöd i krisen. Därför föreslår vi en skattereduktion för människor som bor i glesbygd och höjt barnbidrag, studiebidrag, höjd allmän pension och inför ett högkostnadsskydd på tandvård.

Att välfärden fungerar är avgörande för människors vardag och trygghet. Utbildning och vård ska hålla hög kvalitet för alla. Högre generella statsbidrag till landets kommuner och regioner är då avgörande. Våldet måste minska, såväl på gatorna som i hemmet. Ökat stöd till kvinnojourerna måste till.

Vår budget tar fasta på att samarbete bygger styrka. Gemensamma globala utmaningar löser vi tillsammans. Därför föreslår vi en biståndsbudget där målet är 1,25 procent av BNI och 200 miljoner kronor till Loss and damage-fonden inom COP27.

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen ska besluta att de samlade utgifterna för utgiftsområde 8 inte får överstiga 16 019 745 000 kronor 2023 (bet. 2022/23:FiU1). Eftersom Miljöpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Miljöpartiets politik inom utgiftsområde 8.

Miljöpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2275. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt

samlade förslag framgår av våra reservationer om dels riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, dels rambeslutet.

Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 8 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2099. Miljöpartiet anser att dagersättningen till asylsökande bör höjas och att Migrationsverket bör tillföras medel för att korta handläggningstiderna.

Sammantaget anvisar vi 388 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 8 för 2023.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023 utgiftsområde 8:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:1230 av Tony Haddou m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år ska beviljas permanenta uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att höja dagersättningen till nivån på riksnormen i försörjningsstödet och sedan räkna upp den enligt riksnormen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1237 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2022/23:2056 av Anders Ygeman m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabellen i motionen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvisa regeringens föreslagna utgiftsökning på 20 miljoner kronor för att öka återvändande och återvandring och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2099 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell A i motionen.

2022/23:2213 av Jonny Cato m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2023 inom utgiftsområde 08 Migration

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Migrationsverket	4 718 546	±0	40 000	-18 512	100 000
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	9 060 000	±0	150 000	±0	288 000
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	143 013	-20 000	-20 000	-20 000	±0
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	779 576	±0	±0	-3 062	±0
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	200 800	±0	±0	±0	±0
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	291 158	±0	-30 000	±0	±0
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	326 202	±0	±0	±0	±0
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	500 450	±0	±0	±0	±0
Summa för utgiftsområdet	16 019 745	-20 000	140 000	-41 574	388 000